

М. В. Зенкін

orcid.org/0000-0002-9824-629X

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри історії та політичної теорії

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ І ПОДІЛУ ВЛАДИ В ТЕОРІЇ Б. М. ЧИЧЕРІНА

Якщо відкрити розділ будь-якого підручника з політології на темі «Влада», то ми дізнаємось про класичні теорії поділу влади Дж. Локка і Ш. Монтеск'є, а також про теорії американських «батьків-засновників» та про американську конституцію як першу, де практично реалізовано ці принципи.

Розширимо уявлення про цей важливий демократичний принцип теорією без перебільшення першого на території Російської імперії політолога Бориса Чичеріна – юриста та історика за освітою. Вчений розробляв її в рамках свого бачення політичних реформ, життєво важливих для організації ефективного державного управління. Відповідь на це доленосне питання він шукав в європейській практиці, як переконаний західник, вважаючи, що майбутнє в сучасній йому Росії виключно європейське.

Наприкінці ХІХ ст., в 1891–1898 роках, він створив капітальну працю – тритомний «Курс державної науки», що охоплює всі аспекти політичних проблем. Розглянутий нами сюжет – одна з важливих її частин. В інших статтях автор аналізував деякі проблеми з політологічної теорії Чичеріна, тут же зосередимося на цьому невеликому, але вкрай важливому аспекті.

Творчість Б.М. Чичеріна в радянські часи окремо не надто широко висвітлювалася, а про його видатну роль як першого вітчизняного політолога взагалі ніхто не писав. Його роботи навіть заборонялося видавати в бібліотеках у певний період нашої історії.

Нині ж його філософська, історична, юридична і політична спадщина досить активно вивчається. Видаються його роботи, наприклад, «Політичні мислителі стародавнього і нового світу» (2001), «Власність і держава» (2005), «Спогади в 2 т.» (2010), «Засади логіки і метафізики» (2012), «Про народне представництво» (2016) та інші.

Виходять роботи і про його творчість (Євламπίєв, 2005; Ємельянов, 2003; Ємельянов, 2016; Іскра, 1995; Поляков, 2001), в яких дослідники одноставно вказують на актуальність і сучасність його поглядів, зокрема, на політику, державу і його устрій, державне управління, політичні партії та інші проблеми політології. Щоправда, великі спеціальні роботи поки зустрічаються нечасто.

Відмінною особливістю Російської імперії був її винятковий розвиток імперської державної влади, що природним чином наклало відбиток на політичну культуру суспільства, у свідомості якого довгий час домінували патерналістські трактування свободи. Це зазначав і Чичерін. Недовгий ліберальний період закінчився в 1881 р., усталена атмосфера поліцейської держави, що набувала все нові агресивні риси, формувала і відповідний суспільний настрій.

Лібералізм, що народжувався з орієнтацією на владу ще в 40-ті роки ХІХ ст., ніби «соромлячись» за свою опозиційність, намагався сховати під покровом «верноподданництва» гострі кути європейської правосвідомості. А вже в 60-ті рр. він утвердився на принципі «ліберальні заходи і сильна влада», приводом до формулювання якого стали ліберальні починання Олександра ІІ. Багато лібералів, зокрема Чичерін, бачили для Росії найбільш корисним досвід Франції того часу. Прогресивні громадські сили, політична еліта були залучені до процесу вирішення селянської реформи, і ліберали опинилися ніби «на передовій».

Все змінилося зі смертю імператора, і лібералізм перетворився з «проповіді біля трону» на програму політичної опозиції. Їхні політичні настрої позначені помірним реформізмом і схильністю до «золотої середини». Разом із тим важливим підсумком реформ 1860-х років ста-

ло досить швидко перетворення і самого суспільства з об'єкта політичних змін на активний суб'єкт політики, чого бажав і Чичерін.

Серед багатьох негараздів державного устрою найголовнішою бідою він справедливо вважав давно віджилий своє абсолютизм. Йому на зміну мав прийти конституційний лад, а створення передумов для його введення він пов'язував із розвитком земства, місцевого самоврядування. Цю проблему автор аналізував у відповідній статті (Зенкин, 2019). І хоча його уявлення про місцеве самоврядування, сформульоване на початку 60-х рр. XIX ст., і виявилось «тактично» дещо обмеженим, ніж сама земська реформа 1864 р., проте його «стратегія» йшла набагато далі бажань уряду, що прагнув цією реформою обмежитися, зберігши чинний режим. Чичерін же бажав поступового, але неухильного розширення ролі земства, аж до введення його представників у центральний законодавчий орган і встановлення конституційного ладу. Саме тому він і засудив земську контрреформу 1890 р., проведену урядом Олександра III.

Будучи західником і вважаючи, що громадянський лад Росії, в принципі, тотожний західному, він вказував, що абсолютизм мав неминуче змінитися конституційною монархією як вищою формою держави, що забезпечує політичну свободу: «З двох форм, в яких втілюється політична свобода, обмежена монархія і республіка, вибір для нас не може бути сумнівний. Монархічна влада грала таку роль в історії Росії, що ще протягом століть вона залишиться вищим символом її єдності, прапором для народу» (Чичерін, 1997, с. 56).

Слід зазначити, що ліберал у жодному разі не відкидав республіку як форму правління. Просто обмежена, «врівноважена» монархія здавалася йому найкращою. «Помірна республіка може бути також дуже хорошим способом правління, що поєднує сувору охорону порядку з найширшим розвитком свободи і відповідає потребам освіченої людини» (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 107). Важливо для Чичеріна, щоб «освічені класи» брали активну участь у політичному житті і дбали про затвердження законного порядку. Очевидно, що він передбачав майбутню теорію легітимності М. Вебера і вчення Г. Алмонда і С. Верби про політичну культуру і її типи.

Разом із тим конституційна монархія видавалася йому найбільш привабливою для суспільно-політичних реалій Російської держави, що пройшла певний шлях розвитку зі своїми особливостями.

Конституційна монархія – ще й своєрідний компроміс між усіма громадськими елементами, причому він досягається, на його думку, в результаті поділу влади між монархом, аристократією і народом. «Зосередження сукупної верховної влади в одній особі є ознака нездатності суспільства до самоврядування», – писав Чичерін (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 108).

В.Д. Зорькін вірно вказує, що він розумів поділ влади у двоякому сенсі: «По-перше, як поділ на галузі та розподіл між незалежними одна від одної установами... По-друге, як поділ верховної влади, суверенітету між різними суб'єктами-носіями: пануючими суспільними класами, групами і шарами» (Зорькін, 1984, с. 64–65). Що стосується першого, то тут мислитель виділяв три гілки влад (законодавча, урядова і судова), справедливо вважаючи, що цей поділ виходить із «самого призначення» влади, її взаємин із різними елементами держави (закон, свобода, суспільна мета), а також із різноманіття прав, «які можуть бути присвоєні окремими органами, кожен з яких вже містить в собі певну їх суму» (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 75–78). Чичерін дійсно поділяв владу на основі розподілу її змісту з різних сфер.

Що стосується поділу верховної влади між різними суб'єктами-носіями, то його він тісно пов'язував із забезпеченням прав і свобод громадян. «Вища мета держави, – писав він, – полягає... в утвердженні законного порядку, а це досягається системою незалежних один від одного влад, які рівно виходять від верховної влади, але взаємно обмежують та утримуватися один одного» (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 411–412). Не вірячи в успіхи республіки в російських політичних реаліях, він вважав, що ідеальний поділ влади забезпечується при конституційній монархії, у всіх інших формах державного устрою, де верховна влада належить одному суб'єкту, вона схильна до деспотизму, тому тут поділ влади підтримати важко: «У будь-якому іншому образі правління верховна влада розподіляється між різними особами, яких волі повинні бути зведені до єдності штучним шляхом» (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 133). Отже, тут неможлива гарантія прав громадян. Так, свою теорію поділу влади Чичерін ніби звертав

проти будь-якого порядку, де верховна влада зосереджена в одних або небагатьох руках. Звідси його неприязнь до абсолютизму і соціалізму. Критику останнього автор також розбирав (Зенкін, 2018).

Необхідно зазначити, що поділ влади Чичерін розумів не як їх абсолютну незалежність один від одного, він вважав, що поділ має бути таким, щоб не порушувалася узгодженість їх дій, тобто мова в нього йшла про відому в наш час «системі стримувань і противаг», хоча до кінця він, мабуть, її не зрозумів і під час розгляду конкретних форм держави визнавав можливість переваги однієї з влади.

У положенні про поділ влади, як зауважив Зорькін, «виражається основна думка вчення Чичеріна про конституційну монархію», а саме: не допускати зосередження верховної влади в руках государя або будь-якої групи панівних класів, забезпечивши можливість їх «гармонійної» взаємодії (Зорькін, 1984, с. 66).

Для цієї мети він пропонував ввести двопалатний парламент. Верхня палата – аристократична, яка утворюється з великих землевласників і капіталістів, а нижня – з народних представників. Однак мислитель був противником формування верхньої палати лише за спадковою ознакою, бо не любив російську аристократію, яку громив у своїй роботі (Чичерін, 1874), і вважав за необхідне поповнювати аристократичні збори представниками великих власників, що знову з'являються. Іншими словами, стійкість і впливовість верхньої палати забезпечується поєднанням різних способів її формування: у спадок, за посадою (державні сановники і верховні судді), за вибором і за призначенням монарха. Причому останнє Чичерін вважав вкрай важливим, бо государ отримує змогу виконувати роль посередника між аристократією і демократією (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 172).

На першому етапі свого існування, коли тільки починається процес обмеження самодержавства, доцільно «закликати до участі» тільки ті класи, які усвідомлюють державні потреби, діють у згоді з іншими громадськими елементами і добровільно йдуть на обмеження своєї влади. Під ними Чичерін розумів, насамперед, «політичну аристократію» або, говорячи сучасними термінами, політичну еліту, а також ті заможні класи, інтереси яких не йдуть врозрід з її «законними», на його переконання, вимогами.

Поділ влади, вважав мислитель, має бути проведено так, щоб кожна з гілок мала певну частку впливу в справах інших гілок влади. Монарх як спадковий голова держави стверджує закони, які не мають сили без його згоди, може розпустити палату представників, призначає і зміщує міністрів, командує армією, має право оголошувати війну і укладати мир, а також різні договори, призначає суддів і від його імені, як в Англії, відправляє правосуддя (Зорькін, 1984, с. 68). Однак, неухильно прагнучи до обмеження влади монарха, Чичерін висував необхідну умову, щоб будь-яке його розпорядження мало силу тільки за згоди міністра, відповідального перед обома палатами. Але, незважаючи на ці обмеження, влада голови держави в його «ідеальному» політичному устрої все ж доволі велика.

Отже, законодавча влада в основному належить парламенту, що знаходиться, проте, під певною часткою впливу монарха. Причому верхня палата, за його думку, повинна мати більш пасивними функціями, виконуючи роль посередника між монархом і нижньою палатою, а також органу, що підтримує престиж «надкласовості» монархічної влади: «Якби королю доводилося відмовляти в затвердженні всіх шкідливих для держави законів, які проходять через палату представників, то він піддавався б безперервним наріканням. Якщо ж вони відкидаються верхньою палатою, то король залишається осторонь» (Чичерін, 1894–1898, т. 3, с. 249). У наявності черговий доказ помірнього характеру лібералізму Чичеріна.

Більш активну роль відіграє нижня палата, що володіє реальною законодавчою силою і обирається за умови суворого дотримання прав і свобод громадян. Вона приймає бюджет, встановлює військовий контингент і контролює виконання законів. Фінансові права палат він вважав недоторканими, бо їх обмеження рівнозначно знищенню самого інституту парламентаризму.

Автономною мала бути, за Чичеріна, і судова влада, але і вона не може бути прерогативою якого-небудь одного суб'єкта. Всі вони мали брати участь у судовій владі на рівних

правах. Особливо важливу роль він надавав суду присяжних як гаранту людської свободи і «умірителю» сваволі влади. У зв'язку з цим він виступав проти заборони царським урядом розгляду політичних справ судом присяжних, що було зроблене після процесів Віри Засулич і деяких інших, справедливо вказуючи, що за панування самодержавства, що не допускає і думки про поділ влади, гарантувати права і свободи особистості неможливо.

Його вчення про конституційну монархію і поділ влади мало на меті не тільки обмежити самодержавство і забезпечити права і свободи, а й сприяти мирному безреволюційному розвитку суспільства на шляху перебудови форми держави в результаті зміни співвідношення соціальних верств. Інші форми правління не мають майбутнього, бо, представляючи інтереси одного класу, з одного боку, не здатні гарантувати розвиток прав і свобод (аристократія), а з іншого боку, не забезпечують вимог «політичної аристократії» і не можуть через слабкість влади впоратися із соціалістичним рухом (демократія). Конституційна монархія всього цього позбавлена і, поєднуючи в собі монархію, аристократію і демократію, в міру розвитку суспільства і залежно від його потреб, ставить на перше місце як переважну силу то один, то інший «елемент» (Чичерін, 1894–1898, т. 3, с. 234–235). Цінність цієї форми, на думку Чичеріна, також і в тому, що вона певною мірою дозволяє розширити демократію без всяких потрясінь для панівних класів, шляхом розширення кола виборців.

Розуміючи, що з розвитком російського суспільства в другій половині XIX ст. спостерігається неухильне зростання політичної активності трудящих і розширюється соціальна база радикально-демократичного табору, Чичерін пропонував направити невдоволення всіх опозиціонерів у легальне русло, зміцнити ілюзію надкласовості держави і на першому етапі існування конституційної монархії ніби ізольовати їх від активної політичної діяльності. Якщо ж у представників дрібної буржуазії і робітників з'явиться непереборне «прагнення до політичної діяльності», то їм слід надати право голосу. Остаточне ж розширення впливу і висунення на перший план палати представників Чичерін пов'язував із посиленням позицій «середнього» класу, що цементує вільне демократичне суспільство.

Конституційна монархія, таким чином, на думку мислителя, проходить два етапи. На першому вплив парламенту порівняно слабкий, у ньому «першу скрипку» відіграє велика буржуазія, а влада монарха практично нероздільна з урядовою. Повноправне парламентське правління, за його теорією, встановлюється з розширенням впливу нижньої палати і складників її громадських елементів.

Конституційна монархія, вказував він, ефективно може існувати тільки в умовах двопартійної політичної системи, що дає змогу, з одного боку, забезпечити панування в суспільстві приватної власності і капіталу, а з іншого, не допустити поширення радикальних ідей. Там же, де цього немає, монарх мимоволі має постійно втручатися в справи управління державою, здійснюючи останнє одноосібно. Тієї ж бідою загрожує і надмірне дроблення партій, коли не може утворитися міцна партійна більшість. Крім того, Чичерін вважав за необхідне чергувати правління кожної з двох партій, бо передача влади опозиції має ту вигоду, що знайомить її з потребами уряду і перетворює на його прихильника. Урядова влада, що формується в цих умовах, із партійної більшості перестає бути прерогативою «королівської» влади, а монарх набуває своє справжнє призначення (Чичерін, 1894–1898, Т. 3, с. 181–182).

Необхідно віддати належне обережності Чичеріна, який прагне так організувати поділ влади, щоб забезпечувати розвиток суспільства не тільки по шляху зміцнення і розширення свободи, а й у разі потреби ніби повернутися назад до сильної влади. Виходячи з цього переконання, він і вважав, що парламентаризм у Росії має стати скоріше звичаєм, а не правовим інститутом: «Це устрій не юридичний, а фактичний, не закон, а звичай, що випливає з положення справ, з необхідності єдності в управлінні» (Чичерін, 1894–1898, т. 3, с. 179–180).

Необхідно зазначити, що з погляду легітимності мислитель не поділяв королівську і урядову владу, що Зорькін, зокрема, справедливо вважає бажанням «пристосувати конституційну монархію... до будь-якого стану суспільства: як у відносно стабільні періоди, коли існує парламентське правління, так і на випадок кризисних ситуацій, при яких панівний клас звертається до одноосібної диктатури» (Зорькін, 1984, с. 73–74).

Таким чином, конституційна монархія є найбільш життєздатною і найбільш стійкою формою, бо, на думку Чичеріна, здатна прийняти той вид, який найбільше відповідає вимогам часу.

Такою в загальних рисах є ідеальна форма державного устрою, згідно з концепцією Чичеріна, яка являла собою своєрідний компроміс між різними суспільними течіями того часу, щоб спробувати запобігти можливую революцію, подібно до французької кінця XVIII – початку XIX ст. І, незважаючи на те, що історично в Російській імперії, за Чичеріним, більше спільного з Францією, все-таки «ідеальною» формою державного устрою він вважав англійську конституційну монархію, що видно з аналізу його уявлення про поділ влади. Очевидно, що його ідеї не застаріли, а що стосується вибору між монархічним і республіканським державним устроєм, то він залежить більшою мірою від «стану суспільства», тобто від певного типу політичної культури, а останній – від досить широкого набору факторів, що визначають історичний і політичний шлях розвитку держави і суспільства.

Література

- Евлампиєв И.И. Философские и социально-политические взгляды Б.Н. Чичерина / Чичерин Б.Н. Собственность и государство. Санкт-Петербург : Изд-во РХГА, 2005. С. 3–30.
- Емельянов Б.В. Борис Чичерин: Интеллектуальная биография и политическая философия. Екатеринбург : Изд-во Урал, ун-та, 2003. 108 с.
- Емельянов Б.В. Борис Чичерин. Москва : Наука, 2016. 248 с.
- Искра Л.М. Борис Чичерин о политике, государстве, истории. Воронеж : Изд-во Воронежск. Ун-та, 1995. 214 с.
- Зенкин М.В. Борис Чичерин и проблема местного самоуправления в России середины XIX в. *Magyar Tudomány Journal*. 2019. № 25. С. 54–57.
- Зенкін М.В. Якою має бути власність? (Критика Б.Н. Чичеріним соціалістичних теорій). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економіка*. 2018. Вип. 31. С. 9–13.
- Зорькин В.Д. Чичерин. Москва : Юридич. лит-ра, 1984. 256 с.
- Поляков А.В. Чичерин как историк политико-правовой мысли / Чичерин Б.Н. Политические мыслители древнего и нового мира Москва : Гардарики, 2001. 336 с.
- Чичерин Б.Н. Конституционный вопрос в России. Опыт русского либерализма. Антология. Москва : Канон, 1997. С. 52–76.
- Чичерин Б.Н. Курс государственной науки: в 3-х т. Москва, 1894–1898.
- Чичерин Б.Н. Об аристократии, в особенности русской. Лейпциг, 1874. 105 с.

References

- Evlampiev I.I. (2005) Filosofskie i sotsialno-politicheskie vzglyady B.N. Chicherina [Philosophical and socio-political views of BN Chicherina] / *Chicherin B.N. Sobstvennost i gosudarstvo* [Property and state]. St. Petersburg: Izd-vo RHGA, pp. 3–30.
- Emelyanov B.V. (2003) Boris Chicherin: Intellektualnaya biografiya i politicheskaya filosofiya [Boris Chicherin: Intellectual biography and political philosophy]. Ekaterinburg: Izd-vo Ural, un-ta [in Russian].
- Emelyanov B.V. (2016) Boris Chicherin [Boris Chicherin]. Moscow: Nauka, 248 p.
- Iskra L.M. (1995) *Boris Chicherin o politike, gosudarstve, istorii* [Boris Chicherin on politics, the state, history]. Voronezh: Izd-vo voronezhsk. un-ta, 214 p.
- Zenkin M.V. (2019) Boris Chicherin i problema mestnogo samoupravleniya v Rossii serediny XIX v. [Boris Chicherin and the problem of local self-government in Russia in the middle of the XIX century] / *Magyar Tudomány Journal*. no. 25, pp. 54–57.
- Zenkin M.V. (2018) Yakoyu mae buti vlasnist? (Kritika B.N. Chicherinim sotsialistichnih teoriy) [What should be the property? (Critique of BN Chicherin socialist theories)]. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Economics series..* vol. 31, pp. 9–13.
- Zorkin V.D. (1984) *Chicherin* [Chicherin]. Moscow: Yuridich. lit-ra, 256 p.
- Polyakov A.V. (2001) Chicherin kak istorik politiko-pravovoy myisli [Chicherin as a historian of political and legal thought] *Chicherin B.N. Politicheskie mysliteli drevnego i novogo mira* [Chicherin BN Political thinkers of the ancient and new world]. Moscow: Gardariki, 336 p.
- Chicherin B.N. (1997) Konstitutsionnyiy vopros v Rossii [The constitutional question in Russia] *Opyit russkogo liberalizma. Antologiya*. Moscow: Kanon, pp. 52–76.

Chicherin B.N. (1894–1898) Kurs gosudarstvennoy nauki: V 3-h t. [Course of public science: In 3 vols]. Moscow, 1894–1898.

Chicherin B.N. (1874) Ob aristokratii, v osobennosti russkoy [About the aristocracy, especially the Russian]. Leptsig, 105 pp.

Анотація

Зенкін М. В. Проблема державного устрою і поділу влади в теорії Б. М. Чичеріна. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу системи поділу влади в теорії першого політолога та території Російської імперії Бориса Чичеріна. Аналізується його бачення державного устрою Росії в рамках його ліберальної і західницької концепції. В його політичній теорії помітні погляди, що передбачили теорію легітимності М. Вебера і проблему політичних культур, розроблену Г. Алмондом і С. Вербою.

Політолог аналізує гілки влади, вказуючи на необхідність відділення одну від одної як гарантію реалізації прав і свобод громадянина. Він вказує на необхідність не просто механічного поділу влади, а рівноправного співробітництва гілок для найбільш ефективної організації державного управління, намагаючись перенести систему «стримувань і противаг» на вітчизняний політичний ґрунт. Зачіпаються також проблеми співіснування держави з громадянським суспільством, політична еліта, яка Чичеріним іменується «політичною аристократією».

Чичерін порівнює конституційну монархію й республіку і робить висновок про те, що не так важливий тип форми правління, скільки розумна організація державного управління та взаємини держави і громадянського суспільства. Вважаючи конституційну монархію, кращою і найбільш стабільною формою правління, він розглядає її розвиток і трансформацію через інститут парламентаризму, де кожна з двох палат відіграє особливу роль, головною з яких є нижня. Стійкість ж і впливовість верхньої палати забезпечується поєднанням різних способів її формування: у спадок, за посадою (державні сановники і верховні судді), за вибором і призначенням монарха. Очевидна його більша симпатія до англійського парламентаризму. Проте, вказуючи на недостатньо високий рівень політичної культури сучасної йому політичної аристократії і близькість Росії до Франції, він віддає перевагу французькому політичному шляху.

Ключові слова: Чичерін, державне управління, поділ влади, конституційна монархія, парламент.

Summary

Zenkin M. V. The problem of state structure and separation of powers in the theory of B. N. Chicherin. – Article.

The article is devoted to the analysis of the system of separation of powers in the theory of the first political scientist on the territory of the Russian Empire Boris Chicherin. His vision of the state structure of Russia is analyzed within the framework of his liberal and Westernizing concept. In his political theory, views are noticeable that anticipated M. Weber's theory of legitimacy and the problem of political cultures developed by G. Almond and S. Verba.

The political scientist analyzes the branches of government, pointing out the need to separate one from the other, as a guarantee of the realization of the rights and freedoms of a citizen. Indicates the need for not just a mechanical separation of powers, but equal cooperation of branches for the most effective organization of public administration, trying to transfer the system of "checks and balances" to the domestic political soil. The problems of coexistence of the state with civil society, the political elite, which Chicherin calls "political aristocracy", are also touched upon.

Chicherin compares the constitutional monarchy and the republic and concludes that the type of form of government is not so much important as the reasonable organization of state administration and the relationship between the state and civil society. Considering the constitutional monarchy, the best and most stable form of government, he considers its development and transformation through the institution of parliamentarism, where each of the two chambers plays a special role, the dominant of which is the lower. The stability and influence of the upper chamber is ensured by a combination of various methods of its formation: by inheritance, by position (state dignitaries and chief judges), by the choice and appointment of the monarch. Obviously, his preference for English parliamentarism, however, pointing to the insufficiently high level of political culture of his contemporary political aristocracy, and Russia's proximity to France, makes a preference for the French political path.

Key words: Chicherin, state administration, separation of powers, constitutional monarchy, parliament.